

Jaarverslag 2025

Nationaal Park
Oosterschelde

Inhoud

Inhoud	2
Voorwoord.....	3
1. Inleiding	4
1.1 Nationale Parken in Nederland	4
1.2 Nationaal Park Oosterschelde	5
2. Basisprogramma.....	6
2.1 Secretariaat	6
2.2 Algemene en dagelijkse zichtbaarheid	6
2.3 Informatie in het veld	6
2.4 Communicatiemiddelen	7
2.5 Jaarprogramma	7
2.6 De Oosterschelde boven water	10
2.7 Terugblik op de Oosterschelde.....	11
2.8 Bewonerscursus	11
3. Projecten.....	13
3.9 Vertaling VR-filmpjes Oosterschelde onder water	13
3.10 Dijkhuisje 100 jaar	14
3.11 Digitale toegankelijkheidskaart	14
2.12 Foto's activiteiten en landschap NPO	14
4. De cijfers van 2025.....	15
4.1 Algemeen.....	15
4.2 Bestedingenplan 2025	16
5. Organisatie.....	17
5.1 Overlegorgaan	17
5.2 Bestuurlijke vergaderingen	18
5.3 Dagelijks werkteam	18
6. Dankwoord	19
Bijlage - Ledenoverzicht.....	20

Voorwoord

Met trots presenteer ik u het jaarverslag 2025 van Nationaal Park Oosterschelde. Een jaar waarin opnieuw zichtbaar werd hoe rijk, veerkrachtig en inspirerend dit unieke natuurgebied is – en hoe groot de betrokkenheid van onze vrijwilligers, partners, ondernemers en bezoekers blijft.

2025 was ook een spannend jaar. De aangekondigde bezuinigingen door het kabinet zorgden voor grote onzekerheid over de toekomst van de nationale parken. Hoewel deze bezuinigingen uiteindelijk door de Tweede Kamer zijn afgewend, hebben we onze ontwikkelingen buitenom het bestedingenplan tijdelijk moeten stilzetten. Deze periode heeft ons des te meer doen beseffen dat er werk aan de winkel is. De nationale parken moeten veel zichtbaarder en herkenbaarder worden in de samenleving. We kunnen en moeten sterker laten zien welke waarde we toevoegen: niet alleen als plekken om te genieten van natuur en rust, maar ook als onmisbare partners in het oplossen van maatschappelijke opgaven, zoals klimaatadaptatie, biodiversiteit en gezondheid.

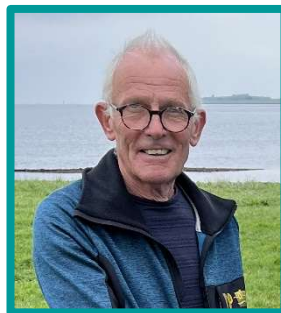
Ondanks deze uitdagingen hebben we ons onvermoeibaar ingezet om het bestedingenplan te realiseren. De gidsen namen jong en oud mee in het gebied, verzorgden excursies, stonden op havendagen en openden het Dijkhuisje in de schoolvakanties. Het gastherennetwerk van recreatieondernemers heeft haar kennis vergroot, waarbij kennisdeling en gezamenlijke beleving centraal stonden.

Het project *De Oosterschelde boven water* ontving de EUF Eco Award, wat een prachtige erkenning is voor het werk dat hier al jaren wordt verzet. De lezingenreeks in de diverse zorgcentra bracht de Oosterschelde dichterbij voor mensen die het gebied niet meer zelf kunnen bezoeken. De bewonerscursus leverde opnieuw enthousiaste ambassadeurs op. En met de vertaalde VR-filmpjes en de digitale toegankelijkheidskaart zetten we belangrijke stappen in innovatie en publieksbereik. Het honderdjarig bestaan van het Dijkhuisje vormde een mooi moment om stil te staan bij de geschiedenis van dit iconische gebouw en bij de toekomst van het Nationaal Park.

Al deze resultaten zijn alleen mogelijk dankzij de inzet van velen: vrijwilligers, organisaties, ondernemers, overheden en inwoners. Ik wil iedereen die heeft bijgedragen aan dit jaar hartelijk bedanken. Samen zorgen we ervoor dat de Oosterschelde een plek blijft waar natuur, cultuur, recreatie en educatie elkaar versterken.

Ik nodig u van harte uit om in dit verslag verder te lezen over de projecten, verhalen en resultaten die 2025 tot een waardevol jaar maakten. Met vertrouwen kijken we vooruit naar alles wat er nog komt – voor het gebied, voor de mensen die ervan genieten, en voor de generaties die na ons komen.

Krijn Jan Provoost
Voorzitter Nationaal Park Oosterschelde

1. Inleiding

1.1 Nationale Parken in Nederland

Nationaal Park Oosterschelde is één van de eenentwintig nationale parken die Nederland rijk is. Samen vertellen de Nationale Parken het verhaal van de Nederlandse natuur en vormen de kern van het Natuurnetwerk.

Het beleid van nationale parken in het algemeen richt zich op vier hoofddoelstellingen zoals geformuleerd door het Rijk, namelijk:

1. Intensiveren natuurbeheer en natuurontwikkeling;
2. Sterk stimuleren van natuur- en milieueducatie;
3. Bevorderen van vormen van natuurgerichte recreatie;
4. Bevorderen van onderzoek.

Deze doelen zijn het vertrekpunt voor de doelstellingen van Nationaal Park Oosterschelde.

1. Intensiveren natuurbeheer en natuurontwikkeling

In nationale parken wordt gestreefd naar duurzame instandhouding van de natuur en de ontwikkeling van de voor het gebied kenmerkende natuurwaarden. Hiertoe wordt het natuurbeheer, als dat nodig is, geïntensiveerd en, als dat mogelijk is, natuurontwikkeling toegepast. Natuurontwikkeling is sinds een aantal jaren een belangrijk onderdeel van het natuurbeleid. Het is onder meer gericht op het terugbrengen van verloren natuurwaarden.

2. Sterk stimuleren van natuur- en milieueducatie

In nationale parken wordt veel aandacht besteed aan communicatie en educatie. Zo worden er educatieve activiteiten georganiseerd voor bezoekers en omwonenden. Er wordt aandacht gevraagd voor onder meer de natuurwaarden en de achtergronden van beheermaatregelen, de effecten van de mens op de natuur en het nut van natuurbehoud. Dit gebeurt in de vorm van excursies, cursussen en projecten voor scholen. Het doel is om kinderen en volwassenen in contact te brengen met de natuur en hen daar belangstelling, begrip en respect voor bij te brengen. Op die manier wordt geprobeerd om de maatschappelijke steun voor natuurbehoud en nationale parken te verbreden.

3. Bevorderen van vormen van natuurgerichte recreatie

Nationale parken geven bezoekers de gelegenheid om de mooiste en meest kenmerkende Nederlandse natuurgebieden te zien en er van te genieten. De voorzieningen voor recreatie zijn voornamelijk natuurgericht. Intensieve vormen van recreatie of activiteiten die verstorend zijn voor de natuur worden geweerd of er wordt gezocht naar de mogelijkheden voor deze activiteiten buiten de kwetsbare delen van het park of zelfs buiten de parkgrenzen.

4. Bevorderen van onderzoek

In nationale parken wordt veel onderzoek gedaan dat wordt gebruikt voor het beheer en de inrichting van de parken. Onderzoek naar bijvoorbeeld de invloed van recreatieve ontwikkelingen op de natuur, de waterhuishoudkundige aspecten en de effecten van beheermaatregelen.

1.2 Nationaal Park Oosterschelde

In 2002 is de Oosterschelde op verzoek van Gedeputeerde Staten van Zeeland door het Rijk aangewezen als nationaal park. Nationaal Park Oosterschelde is met 37.000 ha het grootste natte Nationaal Park dat Nederland kent.

In de afgelopen twintig jaar heeft Nationaal Park Oosterschelde een grote hoeveelheid kennis en ervaring opgedaan. Nationaal Park Oosterschelde is de 'spin in het web' geworden in het Oosterscheldegebied en zorgt voor verbinding tussen de partijen en het opzetten van projecten en activiteiten gericht op bescherming en beleving. Het park vervult een belangrijke rol als initiator, coördinator en/of sparringpartner bij ontwikkelingen in het gebied met betrekking tot de vier hoofddoelstellingen.

De prachtige maar kwetsbare natuur is de basis voor alle activiteiten in het Oosterscheldegebied. Beherende organisaties hebben hun eigen verantwoordelijkheid voor de bescherming en ontwikkeling van de natuur binnen de grenzen van het park.

Het jaarprogramma van Nationaal Park Oosterschelde omvat een grote hoeveelheid activiteiten. Hierbij wordt zoveel mogelijk samengewerkt met overheden, educatieve centra, terrein beherende organisaties, ondernemers (waaronder de gastheren) en andere betrokken partijen. Bij het jaarprogramma wordt aandacht gevraagd voor onder meer de natuurwaarden en de achtergronden van beheermaatregelen, de effecten van de mens op de natuur en het nut van natuurbehoud. Dit gebeurt in de vorm van excursies, cursussen en een educatieprogramma voor scholen. In het Oosterscheldegebied is een groot aantal partijen actief op het gebied van onderzoek en monitoring. Het gaat veelal om specialistisch onderzoek, waarbij Nationaal Park Oosterschelde voornamelijk een bijdrage levert in de vorm van communicatie en educatie. Communicatie & educatie en natuurgerichte recreatie zijn de belangrijkste pijlers voor Nationaal Park Oosterschelde.

In 2022 is het NPO Ambitiedocument opgesteld waarmee een toekomstbeeld voor de komende jaren is vastgelegd. Dit ambitiedocument geeft samen met de nieuwe communicatie- en educatiestrategie, die ook in 2022 is vastgesteld, de kaders en richtinggevende principes aan voor de gewenste ontwikkelingen in het gebied. Deze twee documenten bevatten belangrijke criteria voor de projecten die worden uitgevoerd in het bestedingenplan.

Vanaf 1 januari 2018 worden de educatieprojecten (voor basis- en voortgezet onderwijs) gecoördineerd via het samenwerkingsverband 'De Zeeuwse Natuur', maar deze activiteiten behoren nog steeds tot het basisprogramma van Nationaal Park Oosterschelde.

2. Basisprogramma

Het basisprogramma omvat alle reguliere taken en activiteiten met betrekking tot de dagelijkse werkzaamheden en de uitvoering van het activiteitenprogramma van Nationaal Park Oosterschelde. In het Oosterscheldegebied worden zowel het basis- als pluspakket Communicatie & Educatie voor nationale parken uitgevoerd. Voor de coördinatie en uitvoering van het jaarprogramma is overleg en afstemming met alle betrokken partijen rondom de Oosterschelde onmisbaar, zowel op de werkvloer als op bestuurlijk niveau.

2.1 Secretariaat

Project 2025.01

In het kader van de Decentralisatie Impuls-afspraken verzorgt de Provincie Zeeland het secretariaat van Overlegorgaan Nationaal Park Oosterschelde. Uit de post secretariaat worden o.a. de secretariële en bestuurlijke activiteiten, de onkosten voor de voorzitter, de accountantskosten en de vaste bijdrage aan het Samenwerkingsverband Nationale Parken betaald.

2.2 Algemene en dagelijkse zichtbaarheid

Project 2025.02

Vanuit het basisprogramma werken we aan de algemene en dagelijkse zichtbaarheid van Nationaal Park Oosterschelde in regionaal, nationaal en internationaal verband. Belangrijk hierin is vertegenwoordiging van het park in een groot aantal internationale, landelijke en regionale overlegstructuren.

2.3 Informatie in het veld

Project 2025.03

Coördinatie en onderhoud van informatievoorzieningen in Nationaal Park Oosterschelde. Daaronder behoren de informatiepunten, informatiezuilen, natuurentreepunten en overige bebording.

Informatieborden

Rondom de hele Oosterschelde staan naast de kenmerkende informatiezuilen ook verschillende informatieborden van het Nationaal Park. De borden informeren en inspireren mensen om de Oosterschelde te ontdekken en beleven, vaak over een specifiek onderwerp. Deze borden doorstaan al een groot aantal jaar weer en wind, waardoor het noodzakelijk is er elk jaar een aantal te vervangen en aan te passen aan de huidige situatie. In 2025 zijn drie informatiezuilen vervangen: Haven Burghsluis, Delingsdijk en haven Colijnsplaat.

Natuurentreepunten

Afgelopen jaren zijn op diverse plaatsen langs de Oosterschelde initiatieven ontstaan om entreepunten te realiseren. Deze entreepunten, rondom het hele park in een herkenbare stijl, stimuleren natuurgerichte recreatie, informeren bezoekers over de omgeving en activiteiten en verwijzen naar elkaar. Nationaal Park Oosterschelde heeft een coördinerende en stimulerende rol in de totstandkoming van de entreepunten. In 2025 is er weer verder gewerkt aan het natuurentreepunten bij Roelshoek in Krabbendijke. En met Geopark is verder gewerkt aan het entreepunt over het getij bij Anna Friso op Noord-Beveland.

2.4 Communicatiemiddelen

Project 2025.04

De communicatiemiddelen van Nationaal Park Oosterschelde vormen de basiselementen voor het vergroten van de naamsbekendheid en het stimuleren van het beleven en ontdekken van de Oosterschelde. Het betreft de website, de inzet van social media en een jaarlijks magazine en diverse andere drukwerkmaterialen.

Drukwerk

Nationaal Park Oosterschelde geeft jaarlijks een Nationaal Park magazine uit. Het uitgangspunt van het magazine is het inspireren en enthousiasmeren van recreanten en bezoekers aan Nationaal Park Oosterschelde. In 2025 zijn de vastgestelde kaders, waaronder de verhaallijnen uit de nieuwe communicatie & educatie strategie, in het magazine verwerkt.

De verspreiding van de magazines heeft plaatsgevonden via recreatie- en horecaondernemers, gastheren, terreinbeheerders, NME-centra, gemeenten, etc. Ook bij het Dijkhuisje in Wissenkerke en tijdens excursies worden de magazines actief uitgedeeld.

De gastheren van het Nationaal Park hebben exclusief de mogelijkheid om verschillende folders bij ons aan te vragen. Ze zijn gericht op het vergroten van de beleving van het Nationaal Park. De vraag naar deze folders blijft onveranderd groot waardoor er elk jaar bijgedrukt dient te worden. Ook de gidsen maken gebruik van dit aanbod zowel bij excursies, in de informatiekraam en bij het Dijkhuisje in Wissenkerke.

Website

Op de website www.np-oosterschelde.nl is alle basisinformatie over Nationaal Park Oosterschelde te vinden. Via nieuwsberichten worden bezoekers op de hoogte gehouden van actuele informatie over het Nationaal Park. Ook bevat de website een interactieve kaart met een overzicht van alle natuurgerichte activiteiten op en rond de Oosterschelde. In 2025 hadden we 85.044 unieke bezoekers.

Social Media

Nationaal Park Oosterschelde deelt nieuwsberichten en actuele ontwikkelingen via diverse sociale media kanalen. In 2025 hebben we verder ingezet op een groei van het bereik van onze sociale media berichten. Inmiddels hebben we de volgende volgers: 4.962 op facebook, 405 op LinkedIn en 2.488 op Instagram.

2.5 Jaarprogramma

Project 2025.05

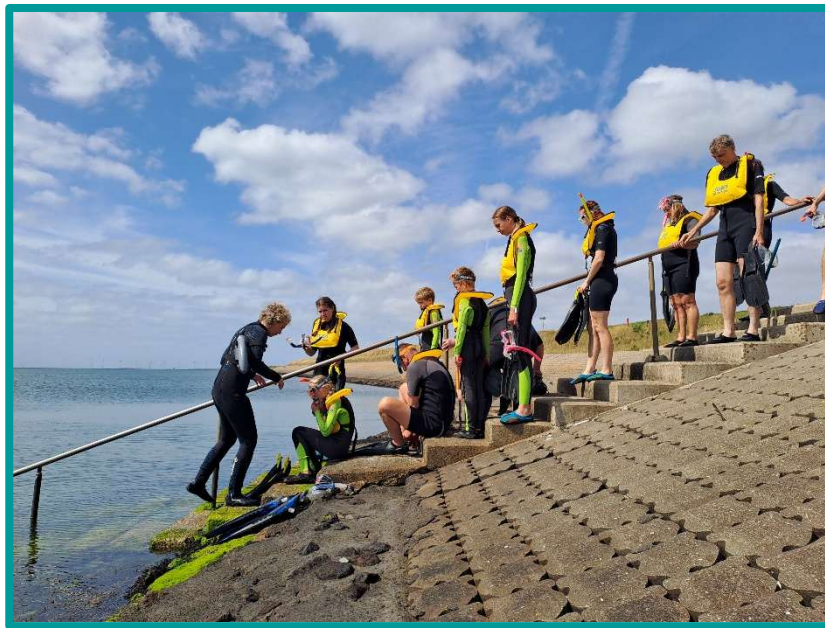
Gidsen

De gidsen zijn het hele jaar actief om verschillende doelgroepen te betrekken bij en enthousiasmeren voor Nationaal Park Oosterschelde. Dit doen ze door met een informatiekraam op verschillende havendagen te staan en excursies te begeleiden. Ook hebben zij verschillende excursies op aanvraag verzorgd waaronder weer een klas van de internationale school in Den Haag die examenopdrachten rondom de krekens van Ouwkerk moesten uitvoeren.

Het Dijkhuisje is bijna in alle schoolvakanties open geweest. De getijdenbakken worden eveneens meegenomen in het aanbod. Een mooie manier om deelnemers een uniek kijkje te laten nemen in de bijzondere onderwaterwereld van de Oosterschelde.

Scharrelen en snorkelen

De Oosterschelde heeft een uniek onderwaterleven. De vele duiken per jaar zeggen hier genoeg over. Voor algemeen publiek dat voor een dagje of een vakantie naar de Oosterschelde komt, is duiken vaak een stap te ver. Het onderwaterleven is echter heel goed op een makkelijker manier beleefbaar te maken. Bij snorkelen is het belangrijk dat het water helder genoeg is om het rijke onderwaterleven te zien. De huidige locatie in de Flauwershaven is erg succesvol, maar wel gevoelig voor wind. De komende jaren zoeken we samen met De Witte Boulevard naar mogelijk uitbreiding van locaties, zodat we geschikte locaties hebben bij diverse windrichtingen.

Kajakken

Wie op een sportieve en kleinschalige manier de dynamiek van de Oosterschelde wil beleven kan samen met Outdoor Inspiration in een kajak stappen. Door het getij en de bijna immer aanwezige wind is het een tocht met uitdagingen. De beloning daarentegen is groot: vanuit een ander perspectief dicht bij het water, met grote kans dat een nieuwsgierige zeehond even komt kijken, of je wordt verrast wordt door een opduikende bruinvis. Door zijn jarenlange ervaring met het kajakken op de Oosterschelde kan begeleider en gids Guido Krijger bijzondere verhalen vertellen over wat er allemaal te zien en te beleven is.

Oosterscheldeweek

Een Oosterscheldeweek met veel belevingen en avonturen in het veld. Activiteiten vooral gericht om bewoners en recreanten handreikingen te geven om het gebied te ontdekken, te beleven en ervan te leren. Vanaf het water met verschillende rondvaartboten, het onderwaterleven bij de getijdenbakken, scharrelen langs de vloedlijn en nog veel meer.

Ondersteuning gidsen en vrijwilligers

De belevingsactiviteiten in het park worden veelal georganiseerd door een groep van vrijwilligers: de Nationaal Park Oosterschelde gidsen. Vanuit het team is er wekelijks contact met deze groep en vindt ondersteuning plaats met plannen en inhoudelijke vragen. We zorgen ervoor dat iedere gids voldoende veldwerkmaterialen en kleding heeft. Bijscholing van de gidsen heeft dit jaar in het voorjaar plaatsgevonden met een excursie naar Nationaal Park Scheldevallei in België en in het najaar met een lezing over de gevolgen van klimaatverandering in de Oosterschelde door Jim van Belzen van het NIOZ. Dit keer ook aansluitend een excursie naar de schorren van Vianen om de besproken theorie in de praktijk te zien.

Gastheren

Rondom de Oosterschelde is een actief netwerk van recreatie- en horecaondernemers die gastheer zijn van het Nationaal Park. Zij hebben door de cursus gastheerschap een basis meegekregen om hun gasten van de juiste informatie te voorzien en hun handreikingen te geven om het gebied verder te ontdekken en beleven.

Het hele jaar door krijgt het gastherennetwerk informatie over relevante ontwikkelingen en wetenswaardigheden. Deze informatie kunnen zij gebruiken binnen hun eigen organisatie en delen met hun gasten. Ze worden geholpen bij vragen en ondersteund bij het opzetten van arrangementen. Het netwerk wordt ook ondersteund door de gastheren een plek op de website te geven en hun activiteiten te plaatsen op de activiteitenkaart. Ze krijgen kosteloos de beschikking over verschillende folder- en promotiematerialen.

Netwerkbijeenkomsten

Door deel te nemen aan de netwerkbijeenkomsten die elk voor- en najaar worden georganiseerd ontdekken en leren de ondernemers zelf steeds bij over de mogelijkheden van het Nationaal Park. Een bijeenkomst bestaat altijd uit een inhoudelijk- en een buitendeel. Inhoudelijk om op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen en kennis uit te breiden. Buiten om zelf uit eerste hand de locatie te ontdekken en te beleven. Je kunt het beste een ervaring aan gasten enthousiast overdragen als je het zelf ervaren hebt. In het voorjaar hebben we een bezoek gebracht aan de Zeeuwse Zoute te Bruinisse met een rondleiding en een proeverij. In het najaar heeft de groep een bezoek gebracht aan de Mosselveiling te Yerseke. Naast alle ins en outs over de mosselvisserij kwam ook Het Zeeuwse Landschap aan het woord over alle recreatieve ontwikkelingen rondom de Yerseke Moer.

2.6 De Oosterschelde boven water

Project 2025.06

Het jaar begon met het in ontvangst nemen van de EUF Eco Award. Deze prijs belooft duurzame en actieve bijdragen aan het behoud van het aquatisch milieu. Voor 2025 is het project 'De Oosterschelde boven water' uitgeroepen tot winnaar - een prestatie om trots op te zijn!

Op alle dagen dat het project werd georganiseerd, was de activiteit druk bezocht en was er veel waardering van de bezoekers. De dag begint altijd in alle vroegte: de duikers verzamelen dieren uit de Oosterschelde, terwijl de begeleiders van de Biologische Werkgroep de benodigde materialen klaarzetten. Met de vangst van de duikers worden de aquaria ingericht, en na afloop van de activiteit worden de dieren zorgvuldig teruggezet in de Oosterschelde.

Voor het eerst dit jaar is er een soortenlijst bijgehouden. Hierdoor kunnen we per bijeenkomst registreren welke soorten door de duikers zijn verzameld. Dat varieerde van 42 tot wel 74 soorten per keer. De bonte mantel was dit jaar goed vertegenwoordigd, en het schattige groene zeedonderpadje wist veel bezoekers te betoveren. De telling leverde bovendien een nieuwe soort voor Nederland op: de gemaskerde heremietkreeft.

Het onder de aandacht brengen van de rijkdom van de onderwaternatuur in de Oosterschelde bij niet-duikende bezoekers, en het benadrukken van het belang van bescherming daarvan, is het hoofddoel van dit project. Daarbij worden we gesteund door de Nederlandse Onderwatersport Bond en het Nationaal Park Oosterschelde. Hartelijk dank voor deze ondersteuning, en dank aan alle andere betrokkenen die de uitvoering van dit project tot een succes maken.

2.7 Terugblik op de Oosterschelde Project 2025.07

Vanaf januari tot en met december hebben de vrijwilligers van MEC De Bevelanden zeventien lezingen verzorgd in verschillende zorgcentra. Namens NME Walcheren, NME Schouwen en NME Tholen zijn de lezingen in twee etappes aangeboden, met de zomervakantie als rustperiode. Door het grote aantal aanmeldingen was de lijst snel gevuld, wat laat zien dat er veel enthousiasme is.

Na het voorjaar heeft MEC De Bevelanden afscheid genomen van twee vrijwilligers. Gelukkig is er een nieuwe vrijwilliger gevonden voor Schouwen-Duiveland.

De vrijwilligers ontvangen een tas met ondersteunende en aanschouwelijke materialen. Voorafgaand aan de lezing worden diverse materialen uit de Oosterschelde verzameld om de zintuigen te prikkelen. De bewoners kunnen luisteren naar geluiden van de Oosterschelde en daarnaast worden verschillende boeken en opgezette vogels gebruikt. Op deze manier kunnen ouderen de Oosterschelde (her)beleven op een manier die voor hen passend is.

De collectie aanschouwelijke materialen is in 2025 uitgebreid met nieuwe platen en een opgezette kievit. Met behulp van een vergrootglas kunnen bewoners de meegebrachte materialen van dichterbij bekijken.

Uit de evaluatieformulieren blijkt dat de lezingen nog steeds zeer gewaardeerd worden door de bewoners van de zorgcentra. Dit zien we ook terug in het aantal aanvragen.

2.8 Bewonerscursus Project 2025.08

Ook dit jaar hebben weer verschillende inwoners meegedaan met het programma 'Ambassadeur van Nationaal Park Oosterschelde' ofwel de bewonerscursus. Het programma heeft tot doel omwonenden rondom Nationaal Park Oosterschelde nog meer te betrekken bij het gebied.

De cursus bestaat uit vier bijeenkomsten. De bijeenkomsten hebben in zijn geheel buiten plaats gevonden. Ze zijn mede georganiseerd met Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Het Zeeuwse Landschap en Geopark Schelde Delta. Tijdens de bijeenkomsten hebben de deelnemers van alles geleerd over de natuur in zijn/haar directe omgeving, de ontstaansgeschiedenis en landschapstypes, kenmerkende flora en fauna en cultuurhistorie.

Daarnaast stimuleren wij om deelnemers hun eigen verhalen hierover met elkaar te delen. Rode draad door de bijeenkomsten zijn de kwetsbaarheid van dit robuuste natuurgebied en hoe je hier in balans met zijn allen van kunt genieten en voor zorgen. Ook komt de impact van klimaatverandering aan de orde aan de hand van zichtbare voorbeelden.

Om betrokkenheid vast te houden krijgen de cursisten na de cursus gedurende het jaar regelmatig leuke weetjes over het gebied. Een paar deelnemers hebben aangegeven als vrijwilligers een actievere rol te willen hebben bij het Nationaal Park. Zij zijn dan ook benaderd om aan die rol invulling te geven.

3. Projecten

3.9 Vertaling VR-filmpjes Oosterschelde onder water

Project 2025.09

Twee jaar geleden is Natuurmonumenten begonnen met de ontwikkeling van VR-filmpjes van het onderwaterleven in de Oosterschelde. Daartoe is samenwerking gezocht met de Nederlandse Onderwatersportbond (NOB). Duivers van de NOB hebben met een 360-graden camera schitterende beelden geschoten van de Oosterschelde onder water. In twee jaar tijd is honderden uren aan beeldmateriaal verzameld, waarmee drie filmpjes zijn samengesteld.

Het eerste filmpje is een introductie en laat de bezoeker kennis maken met de rijke onderwaterwereld van de Oosterschelde.

Het tweede filmpje gaat over de snotolf, die ieder najaar de Oosterschelde binnentrekt om te paaieren.

Het derde filmpje gaat over het leven van de sepia, een inktvissensoort die jaarlijks duizenden duikers naar de Oosterschelde trekt.

De VR-bril is een van de middelen die worden ingezet bij de Deltawagen, een mobiele voorlichtingsplek waar Natuurmonumenten ieder jaar van begin juni tot half september dagelijks mee aan de Oosterschelde staat. Alle filmpjes zijn met een Nederlandstalige voice-over opgenomen.

Gezien de vele nationaliteiten bij de Deltawagen van Natuurmonumenten was het de wens om drie vertalingen toe te voegen in de bril. Er is gekozen voor de drie meest voorkomende talen naast het Nederlands: Duits, Engels en Frans.

Met de hulp van vrijwilligers zijn de Nederlandse teksten vertaald naar het Duits, Engels en het Frans. Om kosten te besparen is tevens gebruik gemaakt van een nieuwe AI-methode. Zo zijn de voice-overs nu ingesproken door AI-voice-overs.

Afgelopen zomer zijn de brillen met vertalingen ingezet in de periode juni tot en met halverwege september. Duizenden anderstalige toeristen hebben zich daar verwonderd over de prachtige onderwaterbeelden en de bijhorende boodschap. De reacties waren lovend en enthousiast.

Ook is een bril ingezet bij het waterschapshuisje in Wissenkerke, waar vrijwilligers van Nationaal Park Oosterschelde bezoekers hebben begeleid met de bril.

De komende jaren kunnen nog vele duizenden toeristen verwonderd worden over het rijke onderwaterleven van de Oosterschelde. Natuurmonumenten bedankt Provincie Zeeland en Nationaal Park Oosterschelde voor het vertrouwen, de samenwerking en het mede mogelijk maken van de realisatie van dit project.

3.10 Dijkhuisje 100 jaar

Project 2025.10

Het Dijkhuisjes in Wissenkerke is gebouwd in 1925 en bestaat dit jaar op 23 mei 100 jaar. Er is een boekje gemaakt waarin de verhalen uit het verleden tot leven zijn gebracht. Op 11 september in de Oosterscheldeweek is er een feestelijk moment georganiseerd waarbij het boekje officieel is overhandigd aan Dijkgraaf Toine Poppelaars.

3.11 Digitale toegankelijkheidskaart

Project 2025.11

In overleg met de werkgroep Communicatie & Educatie en met toestemming van de provincie is de inhoud van dit project gewijzigd. Hiervoor is in de plaats is een online tool ontwikkeld waar bezoekers op een interactieve manier de regels rondom de toegankelijkheid van de Natura2000 gebieden duidelijk en visueel kunnen vinden. Deze tool wordt ingezet in alle communicatie uitingen. Dit project wordt uitgevoerd in samenwerking met Rijkswaterstaat.

2.12 Foto's activiteiten en landschap NPO

Project 2025.12

Nieuw fotomateriaal van activiteiten en landschap; een kleine greep.

4. De cijfers van 2025

4.1 Algemeen

Stichting Ondersteuning Overlegorgaan Nationaal Park Oosterschelde ontvangt jaarlijks een subsidiebedrag van de Provincie Zeeland. Voor de bestedingen van deze subsidie wordt door het Overlegorgaan jaarlijks een bestedingenplan opgesteld. Het park zet dit budget in voor de uitvoering van het reguliere jaarprogramma en voor het initiëren en coördineren van nieuwe projecten en activiteiten. Naast de uitvoering van het basisprogramma verstrekt NPO ook subsidie aan derden in de vorm van projectbijdragen. Andere organisaties helpen op deze manier mee aan het verwezenlijken van de doelen van het park.

Als cofinancierders dragen gemeenten, ondernemers, NME-centra en natuurorganisaties bij in uren, natura en financiële middelen. Hierdoor wordt het subsidiebedrag en daarmee de impact vermenigvuldigd.

Procedure bestedingenplan

Projectaanvragen voor het bestedingenplan worden in september besproken en beoordeeld door de werkgroep Communicatie & Educatie om in aanmerking te komen voor een bijdrage in het daaropvolgende jaar. Projectaanvragen worden getoetst aan de criteria van Nationaal Park Oosterschelde. De looptijd voor het besteden van de toegekende bijdrage is een jaar. Elk jaar machtigt het Algemeen Bestuur de voorzitter en de secretaris om binnen het bestedingenplan betalingen te verrichten, indien nodig budgetten te verschuiven, en de eindbijdrage per project vast te stellen.

Personele inzet Communicatie & Educatie

Voor de personele inzet op Communicatie & Educatie in de Nederlandse nationale parken heeft IVN van oudsher een opdracht vanuit de Rijksoverheid. Voor de uitvoering van Communicatie & Educatie in Nationaal Park Oosterschelde ontvangt IVN jaarlijks een budget van het ministerie van Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit. In 2025 ging het om een budget van € 133.004,- voor de inzet van een coördinator en medewerker (beide 0,8 fte).

4.2 Bestedingenplan 2025

Voor de uitvoering van het bestedingenplan 2025 van Nationaal Park Oosterschelde heeft de Provincie Zeeland een subsidiebedrag van maximaal € 189.293,- toegekend. Op een aantal posten is er sprake van overschrijdingen en onderbestedingen.

Bestedingenplan 2025

Nationaal Park Oosterschelde

Overzicht uitgaven - toelichting		Begroot	Daadwerkelijk
Basisprogramma			
2025.01	Secretariaatskosten	€ 15.200	€ 22.057
	Vanwege een verhoging in de kosten voor de accountant is hier meer uitgegeven dan begroot.		
2025.02	Algemene en dagelijkse zichtbaarheid	€ 15.500	€ 15.539
	Financiële uitvoering conform projectaanvraag.		
2025.03	Informatie in het veld	€ 24.500	€ 23.816
	Financiële uitvoering conform projectaanvraag.		
2025.04	Communicatie	€ 42.000	€ 41.805
	Financiële uitvoering conform projectaanvraag.		
2025.05	Jaarprogramma	€ 53.000	€ 52.768
	Financiële uitvoering conform projectaanvraag.		
2025.06	De Oosterschelde boven water	€ 1.025	€ 1.025
	Financiële uitvoering conform projectaanvraag.		
2025.07	Terugblik op de Oosterschelde	€ 1.568	€ 1.568
	Financiële uitvoering conform projectaanvraag.		
2025.08	Bewonerscursus	€ 15.000	€ 14.910
	Financiële uitvoering conform projectaanvraag.		
Projectenprogramma			
2025.09	Vertaling VR-filmpjes Oosterschelde onder water	€ 6.000	€ 6.000
	Financiële uitvoering conform projectaanvraag.		
2025.10	Dijkhuisje 100 jaar	€ 5.000	€ 5.187
	Financiële uitvoering conform projectaanvraag.		
2025.11	Digitale toegankelijkheidskaart	€ 7.500	€ 7.473
	Financiële uitvoering conform projectaanvraag.		
2025.12	Foto's activiteiten en landschap NPO	€ 3.000	€ 3.000
	Financiële uitvoering conform projectaanvraag.		
	Totaal	€ 189.293	€ 195.148

5. Organisatie

5.1 Overlegorgaan

Het Overlegorgaan is verantwoordelijk voor het functioneren van het Nationaal Park en bestaat uit een Algemeen Bestuur en een Dagelijks bestuur. Met ingang van 9 juli 2013 is het Overlegorgaan Nationaal Park Oosterschelde een adviescommissie van de Provincie Zeeland geworden. Het Overlegorgaan staat onder leiding van een onafhankelijk voorzitter. Het secretariaat wordt verzorgd door de Provincie Zeeland. Het Overlegorgaan is tevens het Algemeen Bestuur van Nationaal Park Oosterschelde. Hierin zijn vertegenwoordigers gezeteld van alle spelers in het park.

De taken van het Overlegorgaan Nationaal Park Oosterschelde zijn:

- vaststellen van het Ambitiedocument;
- bewaken van de uitvoering van dit Ambitiedocument;
- vaststellen van de begroting;
- vaststellen van de jaarrekening;
- kennisnemen van voornemens en taken, of bevoegdheden uit te oefenen die van invloed kunnen zijn op de ontwikkelingen in het Oosterscheldegebied (inclusief onderhouds- of beheersplannen);
- vaststellen van het jaarverslag.

Naast de officiële taken zet het overlegorgaan zich in voor strategische afstemming van diverse onderwerpen rondom de Oosterschelde. Alle partners vertegenwoordigd in het overlegorgaan hebben vanuit hun eigen identiteit verantwoordelijkheid in de uitvoering van de taken, die uitgevoerd worden vanuit het eigen budget.

Stichting Ondersteuning Overlegorgaan Nationaal Park Oosterschelde

Naast het Overlegorgaan is ook de Stichting Ondersteuning Overlegorgaan Nationaal Park Oosterschelde opgericht. Deze stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel (KvK nr. 22044408). Sinds 5 december 2003 kent de stichting ook statuten waaraan de leden van het Algemeen Bestuur zich moeten houden.

Voorzitter

In 2020 is dhr. Provoost begonnen als onafhankelijk voorzitter van Nationaal Park Oosterschelde. Het voorzitterschap betreft een onbezoldigde functie, de voorzitter ontvangt vacatiegelden voor de bestuursvergaderingen en een reis- en onkostenvergoeding.

Dagelijks bestuur

Het Dagelijks Bestuur (tevens het stichtingsbestuur) wordt gevormd door de voorzitter van het NPO en twee leden van het Algemeen Bestuur, een vertegenwoordiger van de overheden en een vertegenwoordiger van de natuurorganisaties. Het Dagelijks Bestuur controleert de kostenverantwoording en de prestatiebewijzen zoals dit bij het verstrekken van de subsidie is opgedragen door Gedeputeerde Staten. Ook is het Dagelijks Bestuur verantwoordelijk voor het volgen van de lopende zaken en anticiperen op de ontwikkelingen rondom het park en het voorbereiden van de vergaderingen van het Algemeen Bestuur. De secretaris- en penningmeesterfunctie zijn beide onbezoldigd.

Wethouder Van Overloop, van de gemeente Reimerswaal is benoemd tot penningmeester en is tevens lid van het Dagelijks Bestuur. De functie van secretaris in het Dagelijks Bestuur wordt vervuld door mevr. Von Harras, directeur van de Zeeuwse Milieufederatie.

5.2 Bestuurlijke vergaderingen

Het Algemeen Bestuur is in 2025 drie¹ keer bij elkaar geweest, waarvan tweemaal een bestuurlijk overleg, het Dagelijks Bestuur is vijfmaal² bijeen gekomen. Belangrijke bespreekpunten waren onder meer de ontwikkelingen in de aangekondigde bezuinigingen, de extra subsidieaanvraag voor de periode 2025 – 2027 en diverse updates uit het veld.

5.3 Dagelijks werkteam

Bij de uitvoering van de dagelijkse werkzaamheden wordt nauw samengewerkt binnen een team van medewerkers Communicatie & Educatie en de secretaris, onder leiding van de voorzitter van het park. Dit team zorgt als initiator, coördinator en/of sparringpartner voor verbinding tussen de partijen en het opzetten van projecten en activiteiten gericht op bescherming en beleving.

De communicatie en educatie van de Nederlandse nationale parken is landelijk ondergebracht bij IVN. Zij heeft de opdracht van het Rijk om dit te verzorgen. Vanuit IVN Zeeland zijn twee medewerkers Communicatie & Educatie (beide 0,8 fte) actief voor de Oosterschelde. De secretaris is in dienst bij de Provincie Zeeland (0,5 fte).

¹ Algemeen Bestuur: 16 april voorjaarsvergadering, 11 juni vaartocht, 8 oktober najaarsvergadering

² Dagelijks Bestuur: 12 februari, 26 maart, 11 juni, 17 september, 3 december

6. Dankwoord

Grote dank aan allen die Nationaal Park Oosterschelde een warm hart toedragen en zich actief inzetten voor de bescherming van en beleving in het gebied. Gidsen, vrijwilligers, bestuursleden, gastheren, ambassadeurs, terreinbeheerders en medewerkers van alle betrokken overheden en partnerorganisaties. Dit jaarverslag bevat slechts een deel van alle activiteiten en ontwikkelingen in en rondom Nationaal Park Oosterschelde. Samen beschermen we de prachtige en waardevolle natuur van de Oosterschelde en maken we die zichtbaar en beleefbaar.

Bijlage - Ledenoverzicht

Algemeen Bestuur

Voorzitter Overlegorgaan	dhr. K.J. Provoost
Provincie Zeeland	dhr. W.R.L. Nielen (gedeputeerde)
Rijkswaterstaat Zee & Delta	mevr. A. Bol (afdelingshoofd)
Waterschap Scheldestromen	dhr. W. van Gorsel (portefeuille waterkeringen)
Gemeente Goes	mevr. J. Veldhuizen (wethouder)
Gemeente Kapelle	dhr. J.H. Herselman (wethouder)
Gemeente Reimerswaal	dhr. M. van Overloop (wethouder)
Gemeente Veere	dhr. L.A. de Visser (wethouder)
Gemeente Noord-Beveland	mevr. J. Meeuwisse (burgemeester)
Gemeente Tholen	mevr. H. Moerland (wethouder)
Gemeente Schouwen-Duiveland	dhr. K. Poortvliet (wethouder)
Watersportverbond	dhr. P. Mater (regioteam)
Sportvisserij Zuidwest Nederland	dhr. A. Maas (directeur)
Nederlandse Onderwatersportbond	dhr. P. van Rodijnen
Stichting Het Zeeuwse Landschap	dhr. R. van Westrienen (directeur)
Vereniging Natuurmonumenten	dhr. R. Trompetter (ambassadeur en woordvoerder)
Staatsbosbeheer	mevr. S. den Adel (provinciehoofd Zuidwestelijke Delta)
Zeeuwse Milieu federatie	mevr. I. von Harras (directeur)
Zeeuwse Visserijorganisatie	dhr. A. Risseeuw (secretaris)
Hiswa/Recron	dhr. A. Brinkman
IVN	mevr. W. van der Weij (programmaleider)
Rijksvastgoed en Ontwikkelingsbedrijf	<i>vacant</i>

Dagelijks Bestuur

dhr. K.J. Provoost- voorzitter
mevr. I. von Harras - secretaris, namens de natuurorganisaties
dhr. M. van Overloop – penningmeester, namens de gemeenten

Dagelijks werkteam

dhr. K.J. Provoost - voorzitter
Wilco Jacobusse - coördinator Communicatie & Educatie (IVN Zeeland)
Fransje Meijer - medewerker Communicatie & Educatie (IVN Zeeland)
Edith Boonman - secretaris (Provincie Zeeland)

Werkgroep Communicatie & educatie

Paul Begijn - Natuurmonumenten
Marijke Lieman - Staatsbosbeheer
Rianne Moes - Het Zeeuwse Landschap
Astrid Meijer - MEC De Bevelanden
Monica Schra – Provincie Zeeland
Walter Jonkers – Provincie Zeeland, Geopark Schelde Delta
Anne Boogaard – IVN Zeeland
Wilco Jacobusse - Nationaal Park Oosterschelde / IVN Zeeland
Fransje Meijer - Nationaal Park Oosterschelde / IVN Zeeland
Edith Boonman – Nationaal Park Oosterschelde / Provincie Zeeland

De uitvoering van het bestedingenplan 2025 van
Nationaal Park Oosterschelde is mede mogelijk gemaakt door

